

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 12. Peccator timet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

præesse superbiæ; de quo Job. 41. 25. *ipse est rex super universos filios superbiæ*: Mammon avaritiæ, Asmodæum luxuriæ, Belphegor gulæ, Sathanam iræ, Behemoth acediæ, Beelzebub invidiæ. Marchantius D. 3. Quadr.

§. XII.

Peccator timet.

Num. 1.

Exempla ex Veteri.

Adam.

Adam ubi es? Gen. 3. 9. Velut latenti, & celanti se à Divinitate, Adæ dicitur: *ubi es?* non quòd Adam conspectum Domini latere potuerit; sed quòd peccatrici conscientiæ nullus locus tutus, vel certus sit; dum metuit deprehendi. S. Maximus hom. 3. de poenit. Petri.

Vocem tuam audivi in paradiso, & timui. Gen. 3. 10. Peccat primus mortalium, & statim latitat, timore correptus. Leonibus, tygridibus, & bestiis omnibus, hætenus circumseptus; non modò non timebat, sed securus imperabat: & jam timet, jam latebras quaerit. Admissa culpâ timet. Alvarez in Gen. 40. Illustr. 134. S. Chrysof. hom. 17. in Gen. quare, dic oro? quoniam sibi videbat trucem stare accusatorem, conscientiam dico: neque enim alium habebat objurgatorem, & testem peccatorum.

Cain.

Omnis, qui invenerit me, occidet me. Gen. 4. 14. Quid times Cain? *omnis* &c. Pater, & mater, soli. Sed potuit Deus in Cainum belluam irritare. Sic Ambrosio visum l. 2. de Cain c. 9. potuit quidem & morsus bestiarum timere; qui diviniæ jurâ legis violaverat. Velloso in Judith 1. Paræn. 9. Quid deprehensus timet inculcus iste agricola? Ecce, inquit, *ejicis me hodie à facie terræ*: *omnis* &c. hoc timet, nè agricolari sibi non liceat; nè terram, quam solam amat, vel præsentem vitam, pro admissio facinore perdat. Rupertus l. 4. c. 7. in Gen.

Vagus, & profugus eris super terram. Gen. 4. 12. S. Ambros. cum Sept. *gemens, & tremens eris.* S. Chrysof. l. r. de prov. Dei: primum parricidium Cain inauditò scelere paravit; imò verò facinus parricidò longè sceleratius: parentes enim incredibili dolore confodit, ac Deo mentitus est. Et pro his omnibus solò timore, & tremore cruciatur.

Edificavit civitatem. Gen. 4. 17. inter tremores conscientiæ. S. Rupertus l. 4. in Gen. quia occiderat fratrem suum, & ob hoc omnibus odiosus; vagus, & profugus, erat: idcirco civitatem, quâ se tutaretur, edificavit. At quem timebat, cum nemo, à quo occideretur, superesset? timebat inprimis ipsum agrum, in quo peccarat, tanquam sui sceleris conscium,

& oculatum quasi testem: & idè se ab illo in urbem colligebat.

Posuitq. Dominus Cain signum. Gen. 4. 15. Quale? communi sententiâ: tremorem capitis; mentis, & vultus, consternationem. Cornelius hic.

Alij.

Et scrutatus es omnem supellectilem meam Gen. 31. 17. Excutiente Laban res Jacob, cum quaereret idola, Jacob timuit; cum autem ea non reperiret, resumptò animò eum acriter reprehendit. Hinc collige, quàm timidum faciat culpa; quàm magnanimum innocentia, Stella de cont. van. p. 2. c. 30.

Meritò hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, Gen. 42. 21. Oleaster: optima consideratio, cum poenam senseris, culpæ meminisse. Theodoretus: inde constare potest apertè, conscientiæ judicium esse inevitabile: reficit enim memoriam sceleris ante duos, & viginti, annis admissi. Alvarez hic. Illustr. 194.

Quos scrutatus, incipiens à majore usque ad minimum, - at illi scissis vestibus. &c. Gen. 44. 12. Paventibus fratribus inventò scyphò, solus Benjamin nil metuit. Theodoretus: apertè ostensa est conscientiæ testimonij potestas. Alij enim fratres, licet non hujus, aliorum tamen criminum, conscij sibi erant. Mendoza in 1. Reg. 12. Annot. 10. sect. 3.

Quò mortuò, timebant fratres ejus, & mutuo colloquentes: nè forte memor sit injuriæ, quam passus est, & reddat nobis omne malum, quod fecimus; mandaverunt ei dicentes: pater tuus praecepit nobis, antequam moreretur, ut hæc tibi verbis illius diceremus: obsecro, ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum. &c. Gen. 50. 15. &c.

Non intres in judicium cum servo tuo. Pl. 142. 2. Sic rogat Deum timens David. Mirandus Job, qui judicium in David exhorrescere. c. 13. 18. *si suero judicatus, scio, quòd justus inveniar.* Quæ causa diffidentiae in rege, & fiducia in Jobo? Arguebat Davidem conscientia de adulterio, & homicidio; ideo timer judicium: Job verò innocens vixit à puero: *neque reprehendit me cor meum in omni vita mea.* c. 27. 6. Alvarez in Gen. 39. Illustr. 114.

Fugit impius nemine persequente. Prov. 28. 1.

Cogitationes meae in strato meo, & visiones capitis mei conturbaverunt me, Dan. 4. 2. *Erat Petrus dormiens inter duos milites vinculus catenis duabus.* Act. 12. 6. Sed Nabuchodonosor dormit in molli lectulo. Petrus vinculatus, & in periculo mortis, securus dormit; & rex in lectulo perturbatur? *cogitationes capitis,* conscientiae stimuli &c. Sylveira in Matth. 8. c. 24. q. 8. Quis potentior, & arrogantior, Nabuchodonosore? sed, cum ex uno Daniele captivo suorum scelerum poenas audisset; *cecidit in faciem suam, & Danielem*

nielem adoravit. Dan. 2. 46. Mendoza in 1. Reg. 3. 18. Annot. 4. sect. 2.

Recessit somnus &c. 1. Machab. 6. 10. *Nunc vero reminiscor malorum, quae feci in Jerusalem.* v. 12.

Num. 2.

Ex Novo.

Discipuli tulerunt corpus ejus, & sepelierunt illud. Matth. 14. 12. Nicephorus l. 1. c. 19. Herodias, Joannis reprehensionem, etiam post capitis resectionem, verita, conjungensque illud reliquo corpori, timens; apud se sepeliendum remotis arbitris, in abstrusiore regiae loco duxit. Idem asserit V. Beda, Rufinus l. 11. hist. c. 28. Vide hic panicos timores malae conscientiae: Herodias enim verebatur; si caput Joannis corpori jungeretur, quod resurgeret; rursusque animaretur; & contra incestas suas cum Herode nuptias detoneret: sicut Herodes putabat Joannem resurrexisse in Christo, in eumque transisse. Cornelius hic.

Simon dormis? Marci 14. 37. non potuisti unâ horâ vigilare mecum? Matth. 26. 40. Cur Petrus, qui solitus erat respondere? hic, cum arguitur, taceat? Petrus à sua constantia agnovit se defecisse; cum nec vigilaret, nec oraret: & ideo, dum arguitur de somno, conscientiam urgente, expavit; qui antea multa cum confidentia loquebatur. Sylveira hic.

Arescentibus hominibus pra timore &c. Luc. 21. 26. Non putes, parvam esse poenam impiorum timorem hunc. Imò, licet ignis deesset; vel hic solus timor impios vehementissimè vexaret. S. Paulus Hebr. 10. 26. 27. inter ingentes impiorum dolores hunc numerat: *voluntariè peccantibus - terribilis autem quadam expectatio judicij.* S. Anselmus hic: etiam timor judicij resurgentibus malis est poena inenarrabilis, & gravior, quam gehenna. Baeza t. 3. l. 13. c. 1. §. 10.

Nuna. 3.

Sententia ex Veteri.

Dabo pavorem in cordibus eorum, in regionibus hostium; terreat eos sonitus solij volantis; & ita surgent quasi gladium: cadent, nullò persequente, &c. Levit. 26. 36.

Dabit tibi Dominus ibi cor pavidum, & deficientes oculos, & animam consumptam marore, &c. Deut. 28. 65. 66. &c.

Num. 4.

Sententiae Patrum.

Quod corpori frigus est, hoc est animae mala conscientia: unde & timiditas nascitur. S. Chrysoft. hom. 7. in ep. 2. Corinth. c. 3.

Peccatori neque somnus suavis; sed terrore, & formidine, plenus; neque cibis voluptatem praebet; neque amicorum colloquia talem refocillare, aut liberare, de anxietate possunt. S. Chrysoft. hom. 20. in Gen.

Timor eorum est, qui offenderunt. S. Basilii Seleuc. or. de sanctis. Dei genitrice &c.

Qui suam conscientiam non timet, is est, qui Deum non timet. S. Zeno Ver. l. de fide.

§. XIII.

Peccator est in tenebris, odit lucem, est nox.

Ex Veteri.

Divisit lucem à tenebris. Gen. 1. 4. Jam tunc Deus juxta praesentiae gratiam, divisit justos, id est, filios Dei, & lucis, à peccatoribus, tanquam à tenebris: istos vocans diem, illos noctem. S. Ilidorus Comm. in Gen. c. 2.

Cum audissent vocem Domini - ad auram post meridiem. Gen. 3. 8. Sept. *ambulantis ad vesperam.* S. Ambros. ad Pf. 89. denique in paradiso, ubi semper matutinus erat dies, vesper est factus: quoniam omnia peccata tenebrosa sunt. Escobar t. 1. Mir. Chr. l. 3. sect. 1. obs. 6.

Ingressi sunt in Egyptum. Ex. 1. 1. Aegyptus, quod *tenebra* dicitur, peccata sunt; quae male agentes ad tenebras exteriores ducunt. S. Honorius l. D. Palm.

Fiat via illorum tenebra, & lubricum. Pf. 34. 6. In contrarium peccatoribus verti omnia postulavit; ut via propria, quae illis videtur lucida, vel fixa; cum in eadem delectabiliter commorantur; fiat illis tenebrosa; quam horreant: & lubrica; ut in eadem diutius stare non possint. Cassiodorus hic.

Timor, & tremor, venerunt super me; & contexerunt me tenebra. Pf. 54. 6.

Convertentur ad vesperam. Pf. 58. 15. An non ad vesperam se convertere congruè memorantur; qui, desertà luce veritatis, soleque justitiae, delictorum sectantur tenebras? & qui lucis filij antea nuncupabantur, nunc noctis esse dicantur? Ad vesperam se convertit Adam; quando, contra praeceptum Conditoris, vetitum comedendo, deliquit. Proinde Dominum inter paradisi ligna latitantem non manè, neque meridiè, sed post meridiem, sacra eloquia illum reperisse testantur. S. Laur. Just. l. de vita solit. c. 9.

Via impiorum tenebrosa: nesciant, ubi corrumpant. Prov. 4. 19.

Occidit sol cum adhuc esset dies. Jer. 15. 9. Occidit homini sol, cum in peccatum mortale prolabitur: tunc enim Christum, solem justitiae, gratiam, & vitam animae, deperdit; & in horrendas tenebras, quin & in mortem praesentem, & aeternam, corrumpit. Ita S. Hieron. apud Cornelium hic.

Ex Novo, & Patribus.

Lux in tenebris lucet. Joan. 1. 5. Noli cadere in peccatum; & non tibi occidet hic sol: si tu feceris casum, tibi faciet occasum. S. August. tr. 2. in Joan.

Z z 3

Omnis